

PROTOKÓŁ
z posiedzenia Komisji Wspólnej Przedstawicieli
Rządu Rzeczypospolitej Polskiej i Konferencji Episkopatu Polski
Warszawa, dnia 16 października 2024 roku

16 października 2024 roku w siedzibie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów przy al. Ujazdowskich 1/3 w Warszawie, odbyło się posiedzenie Komisji Wspólnej Przedstawicieli Rządu Rzeczypospolitej Polskiej i Konferencji Episkopatu Polski, zwanej dalej: „Komisją Wspólną”, w którym udział wzięli:

Strona Rządowa

1. Pan Tomasz SIEMONIAK, Współprzewodniczący Komisji Wspólnej, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji,
2. Pan Władysław KOSINIAK-KAMYSZ, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Obrony Narodowej,
3. Pani dr Agnieszka DZIEMIANOWICZ – BĄK, Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
4. Pani Hanna WRÓBLEWSKA, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
5. Pani Barbara NOWACKA, Minister Edukacji,
6. Pan Tomasz SZYMAŃSKI, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji,

Pozostali uczestnicy:

7. Pan dr hab. Sebastian GAJEWSKI, Podsekretarz Stanu w MRPiPS,
8. Pan prof. Piotr KOSIAK, Przewodniczący Zespołu Ekspertów Międzyresortowego Zespołu do spraw Funduszu Kościelnego (ekspert Pana Władysława Kosiniaka – Kamysza– Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Obrony Narodowej),
9. Pan Tomasz GŁOWACKI, Zastępca Dyrektora Departamentu Kształcenia Ogólnego MEN,
10. Pani Urszula MŚCICHOWSKA, Dyrektor Biura Ministra MSWiA,
11. Pan Andrzej RUDLICKI, Dyrektor Departamentu Wyznań Religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych MSWiA (DWRMNiE),
12. Pan Paweł NAPOLSKI, Biuro Ministra MSWiA,
13. Pani Monika PISZCZ – CZAPLA, Naczelnik DWRMNiE,
14. Pan Mariusz RADAJEWSKI, Naczelnik DWRMNiE,
15. Pani Małgorzata KRASUSKA, Radca Generalny Departamentu Kształcenia Ogólnego MEN,

Strona Kościelna

1. **abp Józef KUPNY**, Współprzewodniczący Komisji Wspólnej, Metropolita Wrocławski,
2. **abp Wojciech POLAK**, Metropolita Gnieźnieński, Prymas Polski,
3. **abp Adrian GALBAS SAC**, Metropolita Katowicki,
4. **bp Krzysztof WĘTKOWSKI**, Biskup Włocławski,
5. **bp Artur G. MIZIŃSKI**, Biskup Pomocniczy Archidiecezji Lubelskiej,
6. **bp Piotr TURZYŃSKI**, Biskup Pomocniczy Diecezji Radomskiej,

Pozostali uczestnicy:

7. **bp Marek MARCZAK**, Sekretarz Generalny KEP,
8. **bp Wojciech T. OSIAŁ**, Biskup Łowicki, Przewodniczący Komisji Wychowania Katolickiego KEP,
9. **ks. prof. dr hab. Piotr STANISZ**, ekspert,
10. **ks. prof. dr hab. Paweł MAKOSA**, ekspert,
11. **ks. dr hab. Leszek GĘSIĄK SJ**, prof. AIK, Rzecznik KEP,
12. **ks. dr Rafał ZALESKI**, Kierownik Biura Sekretariatu KEP.
13. **s. dr Katarzyna WIĘCEK FMA**, Referent Prawny Sekretariatu KEP,

Posiedzenie rozpoczęło się o godzinie 16.00.

W trakcie posiedzenia Komisji Wspólnej zostały omówione następujące kwestie:

1. Zagadnienia związane z funkcjonowaniem Funduszu Kościelnego.
2. Problematyka nauczania religii w szkołach publicznych

Przebieg obrad

Pan Minister Tomasz Siemoniak otworzył posiedzenie i powitał jego uczestników. Pan Minister w swojej wypowiedzi odwołał się do faktu, iż posiedzenie odbywa się w rocznicę wyboru Kardynała Karola Wojtyły na papieża. Przedstawił porządek obrad i wyraził szacunek dla tradycji dialogu na linii Państwo – Kościół Katolicki. Poinformował zgromadzonych o chęci przedstawienia, wspólnie z Panem Wicepremierem Władysławem Kosiniakiem-Kamyszem, kilku informacji dotyczących bezpieczeństwa i porządku publicznego. Pan Minister wyraził nadzieję na dalsze prowadzenie dialogu przez obie Strony, w sposób życzliwy i pragmatyczny, z uwzględnieniem różnic w światopoglądach.

Ksiądz Abp Józef Kupny powitał uczestników posiedzenia oraz podziękował za zaproszenie. Odnosząc się do wypowiedzi Pana Ministra Tomasza Siemoniaka zwrócił uwagę na tradycję dialogu Państwo-Kościół w ramach prac Komisji Wspólnej Przedstawicieli Rządu Rzeczypospolitej Polskiej i Konferencji Episkopatu Polski. Podkreślił, że zarówno Konstytucja RP jak i Konkordat nakładają na Państwo i Kościół Katolicki obowiązek współdziałania, przy poszanowaniu różnic. Ksiądz Arcybiskup zadeklarował gotowość dialogu ze strony Kościoła. Poinformował, że Kościół Katolicki w Polsce rozumie potrzebę uaktualnienia rozwiązań dotyczących systemu oświaty, jednak z niepokojem przyjmuje decyzje podejmowane w tej sprawie jednostronnie przez MEN. Ponadto poinformował, iż Kościół Katolicki w Polsce ze zrozumieniem przyjmuje konieczność dokonania zmian przepisów regulujących działanie Funduszu Kościelnego. Zwrócił uwagę na fakt, iż obie te sprawy powinny być potwierdzone wzajemną

umową. Zaproponował skierowanie obu kwestii do prac w dedykowanych podkomisjach, których obowiązkiem byłoby opracowanie projektów umów pomiędzy Państwem a Kościołem Katolickim, w dedykowanym im zakresie.

Pan Minister Tomasz Siemioniak otworzył i zapowiedział pierwszy punkt porządku obrad, dotyczący zagadnień związanych z funkcjonowaniem Funduszu Kościelnego; poprosił o zabranie głosu Pana Władysława Kosiniaka-Kamysza, Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Obrony Narodowej. Ponadto, odnosząc się do wypowiedzi księdza arcybiskupa Józefa Kupnego, zadeklarował możliwość prowadzenia dalszych prac w dedykowanych podkomisjach.

Pan Władysław Kosiniak-Kamysz, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Obrony Narodowej poinformował zebranych o przyjęciu przez Sejm RP skróconego trybu procedowania w sprawie uchwały upamiętniającej męczeńską śmierć księdza Jerzego Popiełuszki. Następnie przedstawił zebrany Pana prof. Piotra Kosiaka, Przewodniczącego Zespołu Ekspertów Międzyresortowego Zespołu do spraw Funduszu Kościelnego oraz zaprezentował wyniki prac Międzyresortowego Zespołu do spraw Funduszu Kościelnego. Zaznaczył, że w toku prac pojawiały się różne propozycje rozwiązania tej kwestii, jednak największe szanse na uzyskanie poparcia całej Rady Ministrów ma koncepcja zakładająca następujące działania:

1. rozwiązanie Funduszu Kościelnego, przy zachowaniu zobowiązań Państwa wynikających z ustawy z dnia 20 marca 1950 r. o przejęciu przez Państwo dóbr martwej ręki, poręczeniu proboszczom posiadania gospodarstw rolnych i utworzeniu Funduszu Kościelnego (Dz. U. poz. 87, z późn. zm.);
2. środki niezbędne do pokrycia kosztów finansowania składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne duchownych zostaną przekazane bezpośrednio do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który zajmie się opłacaniem składek i wypłatą świadczeń;
3. środki na remonty zabytkowych obiektów sakralnych zostaną przekazane do dyspozycji na ten cel do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
4. środki na działalność charytatywną i opiekuńczą będą w dyspozycji właściwego dysponenta części budżetowej,

jednak w tej sprawie nie ma jeszcze rozstrzygnięcia Rady Ministrów.

Pan Minister poinformował również, że istnieje potrzeba uszczelnienia systemu finansowania kościołów i innych związków wyznaniowych ze środków obecnego Funduszu Kościelnego. Pojawiły się bowiem informacje o wyłudzaniu składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne duchownych poprzez tworzenie kościołów w których za opłatą można uzyskać status duchownego.

Pan Minister Tomasz Siemioniak podziękował Wiceprezesowi Rady Ministrów, Ministrowi Obrony Narodowej Panu Władysławowi Kosiniakowi-Kamyszowi za wystąpienie. Poinformował, że kwestie związane z Funduszem Kościelnym będą przedmiotem dalszych konsultacji również z innymi kościołami i związkami wyznaniowymi. Zauważył, iż przy prowadzeniu tego rodzaju konsultacji kluczowym zagadnieniem jest prawidłowe określenie zakresu spraw, które wchodzą w zakres relacji Państwo-Kościół. Przypomniał, że biorąc pod uwagę historię tych stosunków, kwestia likwidacji Komisji Majątkowej została przeprowadzona bez podpisania porozumienia, natomiast w przypadku uregulowania spraw majątkowych pomiędzy Polskim Autokefalicznym Kościołem Prawosławnym, a Kościołem Katolickim obrządku greckokatolickiego, takie porozumienie zostało zawarte.

Ksiądz Abp Józef Kupny poinformował, że w kwestii spraw dotyczących Funduszu Kościelnego głos zabierze ks. abp Wojciech POLAK, Metropolita Gnieźnieński, Prymas Polski.

Ksiądz abp Wojciech Polak, w swojej wypowiedzi odniósł się do projektu założeń do ustawy prezentowanych przez Pana Ministra Michała Boniego w trakcie posiedzenia Komisji w dniu 15 marca

2012 r. W wyniku podjętej w tym okresie dyskusji Przewodniczący Kościelnej Komisji Konkordatowej powołał zespół do rozmów ze Stroną Rządową na temat przekształcenia/zmian w Funduszu Kościelnym. Zadeklarował, że zarówno wówczas jak i obecnie Strona Kościelna jest gotowa do prowadzenia dialogu. W tamtym okresie Pan Minister Michał Boni zwrócił się do Ministra Spraw Zagranicznych, który powołał Stronę Rządową zespołu Komisji Konkordatowych. W trakcie spotkania Rządowej i Kościelnej Komisji Konkordatowych ustalono tryb pracy. Ksiądz Prymas poprosił o omówienie wyników tych ustaleń ksiądz prof. Piotra Stanisza.

Ksiądz prof. Piotr Stanisz przedstawił zgromadzonym efekty prac zespołu ekspertów zajmującego się w tamtym okresie ustaleniami dotyczącymi właściwego trybu prac w zakresie wprowadzania zmian w przepisach dotyczących unormowania stosunków między Państwem a Kościołem Katolickim. Zgodnie z wypracowanym wówczas stanowiskiem zadanie opracowania szczegółowego trybu postępowania, który powinien być stosowany przy regulowaniu spraw z zakresu stosunków pomiędzy Państwem a Kościołem Katolickim, powinno zostać powierzone Rządowej i Kościelnej Komisjom Konkordatowym.

Ksiądz abp Wojciech Polak ponownie zadeklarował chęć pracy w omówionym wyżej trybie.

Pan Minister Tomasz Siemoniak przypomniał mankamenty prac nad ustawą do której założenia prezentował Pan Minister Boni. Zauważył, że w chwili obecnej aktualna jest propozycja zaprezentowana przez Pana Władysława Kosiniaka-Kamysza, Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Obrony Narodowej. Poprosił Pana Wicepremiera oraz księdza Prymasa o nawiązanie kontaktu w celu uzgodnienia dalszego trybu pracy. Może to być praca w ramach Komisji Konkordatowych, lub też Komisji Wspólnej. Pan Minister zwrócił uwagę na fakt, iż w zakresie Funduszu Kościelnego konieczne są i będą prowadzone uzgodnienia również z innymi kościołami i związkami wyznaniowymi. Fundusz Kościelny istnieje od 70 lat i jest już archaiczny. Konieczne są zmiany. Intencją Rady Ministrów jest załatwienie sprawy Funduszu Kościelnego w trakcie trwania obecnej kadencji.

Następnie Pan Minister zaproponował przejście do drugiego punktu obrad: „Problematyka nauczania religii w szkołach publicznych” i poprosił o zabranie głosu księdza biskupa Wojciecha Osiała.

Ksiądz bp Wojciech T. Osiał podkreślił potrzebę wychowania moralnego i etycznego. W tym zakresie potrzeba rozmów w podkomisji. Kościół Katolicki jest otwarty na wypracowanie wspólnego stanowiska oraz dialog. Zwrócił uwagę na fakt, iż w zakresie nauczania religii w szkołach konieczne jest dwustronne porozumienie, o czym stanowi art. 12 ustawy o systemie oświaty. Ostatnie zmiany dotyczące nauki religii w szkołach zostały wprowadzone bez tego porozumienia. Jeżeli natomiast prace legislacyjne nad projektem ograniczającym liczbę godzin religii do 1 mają być kontynuowane, to przedmiotowe rozporządzenie nie powinno wejść w życie przed podpisaniem porozumienia, o którym mowa w art. 12 ustawy o systemie oświaty.

Pan Minister Tomasz Siemoniak stwierdził, że prace w tym zakresie powinny być prowadzone w podkomisji. Komisja Wspólna powinna być jedynie odbiorcą tych prac. Następnie Pan Minister poprosił o zabranie głosu Panią Barbarę Nowacką, Ministra Edukacji.

Pani Ministra Barbara Nowacka wyraziła pogląd, że obecny system edukacji wymaga korekt. Zwróciła uwagę na zmiany zachodzące we współczesnym świecie, w tym szybki rozwój nowych technologii. W związku z tym - podkreśliła - konieczne są również odpowiednie zmiany w systemie edukacji. Jedną z tego rodzaju zmian jest kwestia nauczania religii i etyki w szkołach. Ministra zwróciła uwagę, że część zmian w tym zakresie obowiązuje od 1 września 2024 r. Zauważyła też, że nie zawsze możliwe jest osiągnięcie pełnego porozumienia w danej sprawie. Poinformowała, że zakładany termin wejścia w życie rozporządzenia ograniczającego liczbę godzin religii do 1 ma na celu danie czasu nauczycielom religii na dostosowanie się do wprowadzanych zmian, a także uzyskanie kwalifikacji do nauczania

innych przedmiotów i prowadzenia innych zajęć w szkole. Ministra zauważyła, że rozporządzenie dotyczące łączenia uczniów w grupy nauczania weszło w życie późno, a więc nie spowodowało znaczących zmian w organizacji pracy placówek edukacyjnych. Podkreśliła, iż liczy na możliwość dialogu ze Stroną Kościelną.

Pan Minister Tomasz Siemoniak podkreślił wspólną wolę ks. bp Wojciecha T. Osiała oraz Pani Minister Barbary Nowackiej do kontynuowania rozmów. Powiedział, że Podkomisja w ramach Komisji Wspólnej powinna działać zarówno w odniesieniu do procedowanego obecnie rozporządzenia, jak i w szerszej perspektywie – całościowego wychowania dzieci i młodzieży.

Ksiądz Abp Józef Kupny skonstatował, że istotne jest jak najszybsze podjęcie rozmów na poziomie Podkomisji.

Ksiądz bp Wojciech T. Osiał zauważył, że obecnie procedowane rozporządzenie nie koniecznie musi wejść w życie w roku 2025. W zakresie wychowania pośpiech nie jest wskazany. Zgłosił postulat, aby stanowisko wypracowane w ramach Podkomisji było przedmiotem porozumienia podpisanego w ramach Komisji. Zauważył, że należy unikać sytuacji, w której wypracowane byłoby wspólne stanowisko w ramach Podkomisji, a później rozporządzenie zostałoby podpisane bez zawarcia oficjalnego porozumienia ze Stroną Kościelną.

Ksiądz bp Artur G. Miziński wyraził zaniepokojenie o wynik prac Podkomisji.

Pani Ministra Barbara Nowacka podziękowała za zgłoszone uwagi. Podkreśliła, że to właśnie brak pośpiechu spowodował, że rozporządzenie ma wejść w życie dopiero w roku 2025. Zauważyła, że w chwili obecnej trwają również analizy dotyczące profilu absolwenta. Zgłosiła chęć rozmów ze Stroną Kościelną również w tym zakresie. Zauważyła, że projekt rozporządzenia w sprawie religii jest obecnie przedmiotem konsultacji i w związku z tym jego ostateczny kształt może być jeszcze inny. Ministra podkreśliła też, że ze względu na organizację życia szkoły nie trzeba czekać z wprowadzeniem elementów reformy. Zgłosiła chęć odbycia dodatkowej rundy rozmów ze Stroną Kościelną, z udziałem Pana Ministra Władysława Kosiniaka-Kamysza oraz Pani Ministry Agnieszki Dziemianowicz – Bąk, która jest ministrami odpowiedzialnymi za rynek pracy. Z uwagi na dobro pracowników edukacji, którzy powinni mieć odpowiedni czas na dostosowanie się do zmian, intensywne rozmowy w tym zakresie powinny się odbyć w ciągu miesiąca. Ministra Nowacka zwróciła też uwagę na fakt wspólnego działania w ramach Rady Ministrów różnych środowisk politycznych, prezentujących odmienne spojrzenie na zagadnienie nauki religii w szkołach.

Pan Władysław Kosiniak-Kamysz, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Obrony Narodowej podkreślił, że ranga Podkomisji Komisji Wspólnej jest rangą wyższą niż bilateralne rozmowy na linii KEP – MEN. Zadeklarował osobiste zaangażowanie w poszukiwanie porozumienia w omawianej kwestii.

Pani Ministra Agnieszka Dziemianowicz – Bąk zwróciła uwagę na różnorodność środowisk politycznych funkcjonujących w obecnym rządzie. Podkreśliła jednak silną wolę poszukiwania porozumienia w najważniejszych sprawach. Zadeklarowała zaangażowanie w prace Podkomisji. Powiedziała, że obie kwestie poruszane na posiedzeniu Komisji (reforma Funduszu kościelnego oraz sprawa nauki religii w szkołach) powinny być przedmiotem dalszego dialogu.

Ksiądz bp Piotr Turzyński zwrócił uwagę na fakt, iż obie Strony są związane Konkordatem, który nakłada obowiązek konsultacji i porozumienia w przypadku wszystkich zmian dotyczących nauczania religii w szkołach. W tym kontekście zauważył, że otworenie przez rząd dyskusji z innymi środowiskami, a nie rozmawianie z Kościołem Katolickim jest niewłaściwe.

Pan Minister Tomasz Siemoniak poparł stanowisko Pana Wicepremiera Władysława Kosiniaka-Kamysza, że trudno o wyższą formę dialogu niż ta, która jest przedmiotem rozpatrywania Komisji Wspólnej. Zwrócił uwagę na skomplikowaną materię rozporządzenia. Podkreślił też, że nie ma ono jeszcze swojej ostatecznej formy. Zauważył, że Pani Minister Barbara Nowacka zadeklarowała chęć rozmowy. Poinformował również, że ze Strony Rządowej jest nadzwyczajne zainteresowanie pracą w tym zakresie.

Ksiądz bp Wojciech T. Osiał wyraził nadzieję na pomyślne rozwiązanie sprawy nauki religii. Jednocześnie zwrócił uwagę na fakt, iż zgodnie z ustawą o systemie oświaty zmiany w rozporządzeniu dotyczącym lekcji religii dokonywane są w porozumieniu. Ministerstwo nie może zmieniać tych przepisów bez porozumienia. KEP deklaruje chęć współpracy, ale konieczne jest porozumienie.

Pan Minister Tomasz Siemoniak zadeklarował utworzenie odpowiedniej Podkomisji, której współprzewodniczącą ze strony Rządu RP będzie Pani Minister Barbara Nowacka. Poprosił Stronę Kościelną o ustalenie reprezentantów KEP do pracy w Podkomisji. Wyraził nadzieję na szybkie podjęcie prac przez Podkomisję. Zaproponował zakończenie tej części obrad i przejście do przedstawienia informacji dotyczących bezpieczeństwa i porządku publicznego. Pan Minister docenił zaangażowanie Kościoła Katolickiego i Caritasu w działania mające na celu pomoc powodzianom. Zauważył, że bezpieczeństwo jest sprawą łączącą obie Strony.

Pan Władysław Kosiniak-Kamysz, Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Obrony Narodowej również podziękował za zaangażowanie przedstawicieli Kościoła Katolickiego w pomoc powodzianom. Wyraził troskę o stan zniszczonych powodzią zabytków sakralnych. Pan Minister przedstawił zebranym sytuację na granicy polsko-białoruskiej. Poinformował o atakach na polskich żołnierzy, przeprowadzanych przez grupy wytrenowane i wyposażone przez rosyjskie i białoruskie służby specjalne. Podziękował za dobrą współpracę z Ordynariatem Polowym WP oraz kapelanami służb porządku publicznego. Poinformował o zagrożeniu ze strony grup dywersyjnych. Powiedział, że zagrożone są też obiekty sakralne i zabytki. Zwrócił uwagę na powtarzające się ataki w cyberprzestrzeni. Zauważył, że nieodzowna jest ścisła kooperacja na linii Państwo – Kościół Katolicki w zakresie obrony cywilnej. Poprosił o współpracę w tej sprawie.

Pan Minister Tomasz Siemoniak poinformował, że poziom zagrożenia dla bezpieczeństwa Polski jest najwyższy od dziesięcioleci. Zauważył, że porównanie potencjałów Rosji i Ukrainy wypada oczywiście korzystnie na rzecz Rosji. Zwrócił uwagę na możliwość pojawienia się kolejnych fal migracyjnych z Ukrainy do Polski. Poinformował też, że na terenie Polski są przeprowadzane akty dywersji, na zlecenie rosyjskich służb. Doszło m. in. do podpalenia kilkunastu obiektów. Służby porządku publicznego aresztowały kilkanaście osób, kilkanaście osób zostało też wydalonych z terytorium RP. Władze państwowe robią wszystko by wpływać na przyczyny takich akcji. Poinformował o przyjęciu przez Radę Ministrów strategii migracyjnej. Dokument ten wskazuje jakie jest myślenie Rządu w tych kwestiach. Zwrócił uwagę, że możliwości czasowego zawieszenia przyjmowania wniosków o azyl dotyczy granicy polsko – białoruskiej. Nie można bowiem uznawać, że osoby z przeszłością terrorystyczną czy kryminalną mogą ubiegać się o azyl. Czasowe zawieszenie azylu nie uderza w osoby prześladowane z przyczyn politycznych. Pan Minister poruszył również kwestię zachęty dla Polonii, aby przyjeżdżali do Polski. Wyraził nadzieję na pomoc Kościoła w sprawach Polonii, bo Kościół prowadzi wśród niej pracę. Poinformował, że Rząd ufa, iż w kwestiach budowy porozumienia i bezpieczeństwa można liczyć na współpracę. Przekazał też informacje o pracach nad ustawą o obronie cywilnej, gdzie jest też poruszany aspekt edukacji społecznej. Plany Rządu w tym zakresie są obliczane na kilkadziesiąt lat.

Ksiądz Abp Józef Kupny wyraził opinię, że współpraca w ramach Komisji Wspólnej na przestrzeni lat była pozytywna co daje nadzieję na wypracowanie wspólnego stanowiska. Poinformował, że Strona Kościelna jest za umacnianiem bezpieczeństwa granic. Zwrócił uwagę, że akty dywersji mogą pojawić

się w każdym miejscu i kraju. Wyraził też uznanie dla Rządu za podejmowane w tym zakresie działania, w tym działania dotyczące oznakowania obiektów sakralnych (w tym zabytkowych) na mapach. Zwrócił uwagę, że w zakresie Funduszu Kościelnego – trzeba znaleźć rozwiązanie zadowalające dla obu Stron. Teraz nazwa „Fundusz Kościelny” kojarzy się pejoratywnie. Poinformował, że polscy biskupi, mimo różnic w poglądach, zgłaszają dobrą wolę, dobre chęci, a także nie boją się ciężkiej pracy. Podziękował za zaproszenie do wspólnych rozmów i prac.

Pan Minister Tomasz Siemoniak poinformował, że Rząd czeka na kolejne posiedzenie Komisji, tym razem- zgodnie ze zwyczajem - w siedzibie Konferencji Episkopatu Polski. Mówił o projekcie komunikatu. Strona Kościelna zgłosiła poprawkę, aby wskazać miejscowość i nazwę miejsca spotkania Komisji Wspólnej. Poprawka została przyjęta jednomyślnie. MKIDN przyjęło uwagi Arcybiskupa Józefa Kupnego dotyczące oznaczania obiektów sakralnych. Złożył też wszystkim obecnym podziękowania za dobre spotkanie.

W imieniu Strony Rządowej

Tomasz Siemoniak
*Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji
Współprzewodniczący Komisji Wspólnej
Przedstawicieli Rządu RP
i Konferencji Episkopatu Polski*

W imieniu Strony Kościelnej

Arcybiskup Józef Kupny
*Metropolita Wrocławski
Współprzewodniczący Komisji Wspólnej
Przedstawicieli Rządu RP
i Konferencji Episkopatu Polski*